

Η νύχτα είναι ο εχθρός της.

Τα πιο βαθιά μέρη της ψυχής της δεν την αφήνουν να αναπνεύσει. Κάτω από τα κλειστά της βλέφαρα, ο κόσμος έχει αποκτήσει το πορτοκαλί χρώμα της φωτιάς, το κόκκινο του αίματος, το μαύρο του θανάτου. Στον αέρα πετάει ένα σμήνος από πουλιά, που ρίχνουν τις σκιές τους στα πόδια της. Κοράκια κρώζουν. Γυροφέρνουν τη σκελετωμένη μορφή στο χώμα. Κρυώνει. Προσπαθεί να ανάψει τον αναπτήρα. Είναι γυμνή. Δεν τα καταφέρνει. Τα πουλιά πετάνε χαμηλά, σχεδόν την αγγίζουν.

Στο βάθος ξεχωρίζει τη μορφή ενός ανθρώπου. Τα κοράκια πυκνώνουν. Είναι μπροστά της, πίσω της, στα πλάγια. Ένας μαύρος καπνός που την εμποδίζει να δει. Η μορφή την πλησιάζει. Είναι μια γριά ντυμένη με ανδρικά ρούχα. Δεν πατά στη γη. Μοιάζει να αιωρείται πάνω από το χωράφι.

Εκείνη προσπαθεί να τρέξει. Δεν καταφέρνει να κουνηθεί. Ακούει κροταλίσματα φιδιών. Έχει πετρώσει, σαν να 'πεσε το βλέμμα της στο πρόσωπο της Μέδουσας, από τα βάθη του χρόνου. Τα κοράκια πετούν γύρω τους. Το πρόσωπο της γριάς τώρα διαγράφεται ξεκάθαρα. Είναι αυλακωμένο, έχει χώμα στο μέτωπο. Φοράει ένα ανδρικό γκρι κουστούμι με διπλωμένα τα μπατζάκια.

Απλώνει το χέρι της πάνω της. Τα νύχια της είναι γαμψά. Τα κοράκια παλεύουν με τα φίδια που έχουν αναρριχηθεί από το

χώρα στα μαλλιά της γριάς. Το χωράφι φλέγεται. Το σκοτάδι έχει σκεπάσει τον ορίζοντα σαν μαύρο σάβανο. Η γριά απλώνει το χέρι της στον ώμο της.

Εκείνη ουρλιάζει. Τα φίδια δεν υπάρχουν πια. Τα κοράκια έχουν πετάξει ψηλά, ενώ το πρόσωπο της γριάς αρχίζει να λιώνει. Ο ώμος της, στο σημείο που την ακουμπά η γριά, στάζει αίμα. Προσπαθεί να κουνηθεί ξανά. Δεν τα καταφέρνει. Η φωτιά έχει περάσει μπροστά της. Ο τόπος φλέγεται. Το μαύρο σάβανο λιώνει μαζί με τη γριά. Εκείνη μένει ασάλευτη, σαν ξεχασμένο κερί στη ζέστη. Η όρασή της θολώνει. Ζέστη. Προσπαθεί να φωνάξει βοήθεια. Το στόμα της κόβεται στα δύο. Πεθαίνει σε μια κόλαση φωτιάς.

Ήχος από γυαλί που σπάει.

Ξυπνά.

Εφιάλτης, εφιάλτης. Το ποτήρι με το νερό είναι δίπλα στο κομοδίνο της. Δεν έχει σπάσει. Προσπαθεί να βρει την αναπνοή της, ενώ ταυτόχρονα παλεύει να ξεχωρίσει αν ο ήχος του γυαλιού ήταν αληθινός. Αισθάνεται την καρδιά της να σφυροκοπά μέσα στο στέρνο της. Πονάει, σαν κάποιος να την έχει χτυπήσει με σφυρί. Όταν τελικά καταφέρνει να σηκωθεί από το κρεβάτι, νιώθει το κρύο στα πέλματά της. Βγαίνει από το δωμάτιο, ξυπόλυτη. Φοράει ένα μαύρο νυχτικό που σέρνεται στο πάτωμα, δίπλα στην κουπαστή της σκάλας. Κοιτάζει κάτω.

Τα πιο βαθιά μέρη της ψυχής της αναγνωρίζουν το Θάνατο. Τα μάτια της καίνε. Πισωπατά. Το κινητό της είναι στο δωμάτιό της, αλλά δε διαλέγει να γυρίσει. Ανοίγει τη διπλανή πόρτα, και τότε όλος ο κόσμος στριφογυρίζει, ξυπνάει, χαμογελά, δέχεται με παράπονο το φιλί στο μάγουλο και παίρνει τη θέση του κάτω από το κρεβάτι.

Κοιτά το ταβάνι, αντικρίζοντας τα αυτοκόλλητα να φωσφορίζουν. Ένας έναστρος ουρανός. Βρίσκει τη θέση της ανάμεσα στα άστρα.

Είναι έτοιμη. Βγαίνει από το δωμάτιο και φτάνει ξανά στη σκάλα. Τα βήματά της τρίζουν πάνω στο ξύλο. Στέκεται και πάλι στην κουπαστή. Ο Θάνατος ανεβάζει το βλέμμα του πάνω της.

Την κοιτά. Εκείνη αναγνωρίζει το πρόσωπό του. Ξέρει. Έχει φορέσει κι εκείνη τα ίδια μάτια, αυτή τη μύτη, το μέτωπο. Για μια στιγμή νιώθει πως η γριά του εφιάλτη είναι δίπλα της. Ακούει τα φίδια να κροταλίζουν. Την κοιτά κατάματα –και τότε ο Θάνατος ανεβαίνει τις σκάλες.

Τα σκαλιά εξαφανίζονται πίσω του.

Η μάχη ξεκινά.

1

Ο κχαμ ικλιλό

Φεβρουάριος 2010

Βιομηχανική ζώνη Τανάγρας

Αγλή τύλιξε το κορμί της. Λεπτές σταγόνες νερού χάιδεψαν το μαύρο της τρίχωμα, καθώς αυτή γινόταν ένα με την ομίχλη της ασφάλτου. Είχε περάσει τη νύχτα στο χωράφι απέναντι από το εργοστάσιο –έτσι συνήθιζε από τότε που χάθηκαν–, κάτω από τον κορμό στη μέση του αγρού με τα ξερόχορτα. Δεν είχε κοιμηθεί περισσότερο από δυο ώρες. Η αγέλη των τσοπανόσκυλων πέρασε όλη τη νύχτα γρυλίζοντας για την ανάδειξη του νέου αρχηγού –και, όπως ήταν αναμενόμενο, η εκλογική διαδικασία κύλησε με μάχες μεταξύ των κυρίαρχων αρσενικών, με σπασμένους κυνόδοντες και αίμα. Εκείνη, με την κάλυψη των χόρτων και την ευχέρεια που της έδινε το ύψωμα, μπόρεσε να δει όλο τον αγώνα χωρίς να αναγκαστεί να γίνει μέρος του. Δεν άντεχε άλλο κυνηγητό. Αυτός ήταν και ο λόγος που είχε διαλέξει το αγκαθωτό άγγιγμα της τσουκνίδας και των βάτων, μακριά από το δρόμο. Μια αίσθηση απομόνωσης από τη φυλή της και συνάμα ένα αγκάλιασμα της μοναξιάς που αποζητούσε.

Δεν ήταν δειλή. Ήξερε από καβγάδες. Τον τελευταίο τον είχε κάνει πριν τρεις μήνες, κι οι δυο βαθιές χαρακιές στο πρόσωπό της –που λίγο έλειψε να της στοιχίσουν το αριστερό της μάτι– είχαν αρχίσει να γιαίνουν.

Το φαγητό. Αυτή ήταν η κύρια αιτία των θανάτων στη φυλή της. Έπρεπε να είσαι προσεκτική αν ήθελες να επιβιώσεις. Τις νύχτες που η πείνα έσφιγγε το στομάχι σου, εσύ όφειλες να αποφύγεις τον εύκολο δρόμο, κι εκείνη είχε εκπαιδευτεί από τη μάνα της να μυρίζει το θάνατο και να τον κοροϊδεύει, να γλείφει τις άκρες απ' το φαΐ προσπαθώντας να αισθανθεί τα λεπτά γυαλάκια σε μια λαχταριστή μπάλα κιμά, που στην πρώτη μπουκιά σου άλεθε τα έντερα σαν θεριστής σε σπαρτά. Φοβόταν την τροφή που ερχόταν χωρίς κόπο.

Ήταν η πρώτη που έβγαζε τα νύχια της και κυνηγούσε τα ποντίκια στα χωράφια, τα τριζόνια στα χαμηλά κλαδιά. Σπάνια έκανε εξαίρεση σε αποφάγια από το φύλακα του εργοστασίου –αν και, σ' αυτή την περίπτωση, η αγέλη των σκύλων είχε προτεραιότητα–, και αυτό πάντα με δοκιμή.

Ήταν καλή στο κυνήγι και κατάφερνε να θρέψει τα μικρά της. Σε λίγους μήνες θα είχε βοήθεια από τα νεανικά τους κορμιά και τα πράγματα θα ήταν πιο εύκολα για όλους, ή τουλάχιστον έτσι πίστευε, μέχρι που αισθάνθηκε μόνη στο υγρό σκοτάδι, ένιωσε τον ψυχρό αέρα να την πελεκάει.

Το συσσωμάτωμα που τις νύχτες σχημάτιζε μια τριχωτή μπάλα είχε διαλυθεί. Δεν άργησε να καταλάβει πως τα μικρά, με το θράσος της νιότης τους και τη νυχτερινή πείνα στο στομάχι τους, διέσχισαν το δρόμο, αγνόησαν την αγέλη των τσοπανόσκυλων και τρύπωσαν μέσα από τα κάγκελα της αυλής στο προαύλιο του εργοστασίου. Εκείνη έψαξε να τα μαζέψει ακολουθώντας τη μυρωδιά τους, κι όταν πια τα βρήκε, τα είδε να ξεψυχούν σαν κουρδιστά παιχνίδια που ο χρόνος τους έληγε. Σπαρταρούσαν έξω από τον κάδο σκουπιδιών, με αφρούς στο στόμα και με κόκκινες φλέβες να κρέμονται από τις κόγχες των ματιών τους, χάνοντας εφτά ζωές μέσα σε μια πνοή ανέμου. Δευτερόλεπτα μετά, τα απέλπιδα βλέμματα των παιδιών της ήρθαν και κόλλησαν στη μουσούδα της, σε μια στενάχωρη μάσκα θλίψης.

«Πού είσαι, λυπημένη μου;»

Η Νεφέλη μόλις είχε αφήσει το ασημί της Hyundai ανάμεσα στα δύο φορτηγά μεταφοράς φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων του εργοστασίου της Profym A.E. Μιας βιομηχανικής μονάδας δεκάδων στρεμμάτων με δυο φουγάρα-στόμια που ανέπνεαν πρωί-βράδυ, χειμώνα-καλοκαίρι, γιορτές και αργίες, με τις κολόνες υποστήριξης αγέραστες –και τους φύλακες αποκάτω τους ανέκφραστους σε κάθε καλημέρα-καλησπέρα, δίνοντας την εντύπωση ανδρείκελων που στέκουν στη ζωή μόνο για να υπηρετούν το τσιμεντένιο οικοδόμημα με τα δυο φουγάρα.

Η Νεφέλη έσκυψε κοντά στη γάτα. Τη συμπαθούσε που δεν νιαούριζε. Συχνά σκεφτόταν πως ήταν μουγκή, και τη νοιαζόταν όλο και περισσότερο.

Η Νεφέλη εμφάνισε ένα αλουμινόχαρτο στο ένα της χέρι. Έβγαλε γρήγορα το δεξί της γάντι, ξετύλιξε βιαστικά το περιτύλιγμα κι έκοψε ένα κομμάτι από μια ζεστή τυρόπιτα.

«Έλα, λυπημένη μου. Φάε τίποτα. Καλύτερα το βλέπω σήμερα το μάτι σου. Τρώγε, τρώγε...» την παρακάλεσε –και μόνο όταν σιγουρεύτηκε πως η γάτα τής έκανε το χατίρι περπάτησε προς το φύλακα. Ο Νεκτάριος την παρατηρούσε να πλησιάζει. Σταμάτησε απέναντί του. Φορούσε ένα μαύρο αδιάβροχο που έμοιαζε με μισοάδεια σακούλα σκουπιδιών, και είχε τα μαλλιά της κρυμμένα στο γιακά. Ο Νεκτάριος έκανε ν' αστειευτεί με τα ρούχα της, αλλά δίστασε. *Στις γυναίκες δεν αρέσουν οι εξυπνάκηδες*, σκέφτηκε, και έβαλε τα χέρια στην τσέπη. Η Νεφέλη κοντοστάθηκε. Σκέφτηκε να του πει καμιά εξυπνάδα για το μπουφάν τύπου fly που φορούσε, αλλά δίστασε. *Στους άνδρες δεν αρέσουν οι εξυπνάδες*, σκέφτηκε.

Ξαναέψαξε την τσάντα από δερματίνη που είχε στο πλευρό της και έβγαλε την κάρτα εισόδου της, και τότε είδε τα χείλη του Νεκτάριου να σχηματίζουν ένα συλλαβιστό καλωσόρισμα: «*Καλημέρα, Νεφέλη*». Χαμογέλασε ανταποδίδοντας, και η βαριά καγκελόπορτα σύρθηκε ώσπου εξαφανίστηκε ολοκληρωτικά στην εσοχή του σιδερένιου φράχτη.

Η Νεφέλη προχώρησε δίπλα από τα ανυψωτικά μηχανήματα

που περίμεναν τους οδηγούς και προσπέρασε τις στοιβαγμένες παλέτες με τα σακιά. Τα νάλιον σκεπάσματα σχημάτιζαν γούβες με νερό από την υγρασία της νύχτας. Ελευθέρωσε την ξανθιά αλογοουρά της κι αμέσως ένωσε τον αυχένα της απροστάτευτο. Σκέφτηκε τη γάτα. *Πώς κατάφερε να επιβιώσει τις νύχτες σ' αυτή την ερημιά; Αν δεν είχα αλλεργία, θα την έπαιρνα σπίτι.*

Ακούμπησε την κάρτα στη δεύτερη είσοδο, και το σύστημα αυτοματισμού άνοιξε την πόρτα. Τα λευκά φώτα από τις λάμπες στην οροφή φώτιζαν τις οριζόντιες συσκευαστικές γραμμές που σχημάτιζαν ένα Π περικλείοντας το χώρο εγκιβωτισμού των πλαστικών συσκευασιών στα κιβώτια. Η Νεφέλη ένωθε κάθε φορά την ίδια ανακούφιση για το θόρυβο από τη γραμμή παραγωγής που έφτανε νεκρός σ' αυτή της –και ήταν από τις ελάχιστες περιπτώσεις στη ζωή της που απολάμβανε το γεγονός πως ήταν κωφή.

Είχαν περάσει δεκαεφτά χρόνια από την τελευταία φορά που άκουσε κανονικά. Ήταν δέκα ετών όταν ο μέθυσος πατέρας της αποφάσισε να τη βάλει στη θέση του συνοδηγού και να την απαγάγει από το ίδιο της το σπίτι, σε μια πράξη εκδίκησης για την εγκατάλειψή του από τη μητέρα της. Το αμάξι χάθηκε σε μια από τις πολλές στροφές τις Ερέτριας και βούλιαξε στη θάλασσα, τραβώντας τη μικρή Νεφέλη στον πάτο, διαλύοντας τα τύμπανά της και προκαλώντας της ένα εγκεφαλικό που έκανε το δεξί της πόδι να μείνει παράλυτο για τα επόμενα δύο χρόνια. Δεν κατάφερε ποτέ να θυμηθεί πώς βγήκε στην επιφάνεια, όμως η αίσθηση του τρόμου, όταν σώπασαν τα πάντα γύρω της, είχε καταγραφεί ανεξίτηλα στους νευρώνες της.

Δεν την πείραζε που την αποκαλούσαν κουφή πίσω από την πλάτη της –ακόμα και μπροστά της, κι ας μην ήταν κρυφό πως μπορούσε να διαβάσει τα χείλη τους. Όλα αυτά τα είχε συνηθίσει. Η Νεφέλη ένωθε ξεχωριστή, γιατί είχε ζήσει το θάνατο. Ήταν μια ένωση με κάτι θεϊκό, που μόνο οι εκλεκτοί μπορούσαν να αισθανθούν.

Σήμερα ήταν μια καλή μέρα. Η ίδια είχε βάρδια στη Γραμμή

3 του Κτιρίου Β. Μια βάρδια δίχως τις άσχημες μυρωδιές της γραμμής 7, που περιλάμβανε τη συσκευασία λιπασμάτων.

Προχώρησε στον στενό διάδρομο με τις πυροσβεστικές φωλιές ανά πενήντα μέτρα που οδηγούσε στο πίσω μέρος του εργοστασίου. Πέρασε έξω από τις τουαλέτες των ανδρών και μπήκε στα αποδυτήρια των γυναικών, ακριβώς απέναντι. Ήταν έτοιμη να φορέσει τη στολή ασφαλείας πάνω από τη φόρμα της, όταν πρόσεξε το πρόσωπο της διευθύντριας ποιοτικού ελέγχου να καθρεφτίζεται άυπνο στον καθρέφτη.

Η διευθύντρια –που ήταν γνωστή στους εργαζομένους ως «η Χημικός», λόγω των περιεργων δοχείων με τα δείγματα από την Παραγωγή που άτμιζαν και φωσφόριζαν στο γραφείο της– πέρασε τη λευκή φόρμα κάτω από τα πόδια της, φόρεσε τις πλαστικές γαλότσες, και δεν ανταπέδωσε το χαμόγελο της Νεφέλης. Κοίταξε μόνο το ρολόι της, επιδεικτικά, κι ας ήξερε πως η Νεφέλη είχε ακόμα δέκα λεπτά για την έναρξη της βάρδιας. Η Χημικός έβγαλε από τις τσέπες της ρόμπας της τα πλαστικά γάντια και με το δεξί χέρι σημείωσε πάνω στο χαρτί που ήταν κολλημένο στην πόρτα των αποδυτηρίων. Ένα στραβό Χ πάνω στη Γραμμή 3 του Κτιρίου Β χαραχτηκε στο φύλλο βαρδιών, και στο μυαλό της Νεφέλης ξύπνησε αμέσως η επιθυμία να ανταλλάξει τη θέση της στα φυτοφάρμακα με τη βάρδια για τα λιπάσματα. Σήμερα, τελικά, ήταν μια κακή μέρα.

Τρίτη 2 Ιουλίου 2013, 04:20

Οι σόλες μου πατούσαν λάσπη. Ο αγωγός της ΕΥΔΑΠ είχε σπάσει στην κορυφή του λόφου του Παλιού Γηροκομείου, αυλακώνοντας χωράφια και δρόμο με νερό. Έμενα εδώ και λίγα λεπτά ασάλευτος σαν τρίποδο κάμερας σε φτωχή κινηματογραφική παραγωγή, με φακό το βλέμμα μου και σκηνοθέτη το θάνατο. Τα μπατζάκια μου είχαν λερωθεί από τη λασπουριά, αλλά δεν έλεγα να κουνηθώ. Το νερό και η νύχτα έφερναν επιτέλους μια ανάσα δροσιάς στον καύσωνα των τελευταίων ημερών.

Ο διευθυντής της Αστυνομικής Διεύθυνσης Ευβοίας έστεκε πίσω από τον προβολέα του Εγκληματολογικού, που έριχνε το φως του στη σορό ενός γυμνού άντρα. Ένα σμήνος μυγάκια χόρευε μπρος στη δέσμη, δίνοντάς μου μια αίσθηση κινητικότητας.

Τη χρειαζόμουν για να ενεργοποιηθώ.

Ο Λεωνίδας Μητσάκης φυσούσε τον καπνό του τσιγάρου του στον ουρανό και δε σκοτιζόταν για τα δικά του βρεγμένα μπατζάκια, τη στάχτη που έπεφτε πάνω στο μανίκι του, κι ούτε που νοιαζόταν να ισιώσει το τσαλακωμένο του πουκάμισο έξω από το παντελόνι του. Σήμερα ήταν ατσαλάκωτος μόνο στο παρατσούκλι. Το πρόσωπό του έδειχνε αφυδατωμένο.

«Νεοκλής Παρίσης. Ετών σαράντα έξι. Βρήκαμε το αμάξι και το πορτοφόλι του λίγα μέτρα πιο κάτω, αφεντικό».

Τα μυγάκια είχαν κάνει τη δουλειά τους. Κούνησα τα χέρια μου να τα απομακρύνω, κι αμέσως ένιωσα την υπόσταση του χώρου. Βρισκόμουν στον τόπο ενός εγκλήματος.

«Ποιος μας ειδοποίησε;» ρώτησα τον Ορέστη, ενώ το κορμί του είχε πάρει μια ευθυτενή θέση που τον έκανε να δείχνει μερικά εκατοστά ψηλότερος.

«Οι άνθρωποι του δήμου τον βρήκαν. Ήταν λίγα μέτρα από τον κάδο. Πάλι καλά να λέμε που περνούσαν με το σκουπιδιάρικο εκείνη την ώρα, γιατί όταν έφτασαν είχαν αρχίσει να τον πλησιάζουν τα σκυλιά».

«Κάτω στο λόφο, στην απέναντι πλευρά του δρόμου, είναι τα Γύφτικα», σχολίασα.

«Να πάμε να μιλήσουμε στον καταυλισμό;» ρώτησε ο Ορέστης.

«Να τελειώνουμε πρώτα εδώ, και σαν ξημερώσει βλέπουμε».

«Αφεντικό, εσύ είσαι υπεύθυνος εδώ, ε;» Ο Ορέστης επανήλθε στο γνώριμό του καμπούριασμα, ψιθυρίζοντας: «Συγγνώμη κιόλας που τα ρωτάω έτσι, αλλά τι δουλειά έχει ο Ατσαλάκωτος στα πόδια μας;»

«Πριν πέντε λεπτά ήρθε», είπα.

«Έτσι είδα κι εγώ. Ο Τσόρος τον έφερε με το υπηρεσιακό».

«Ο Τσόρος;»

«Είναι στο αμάξι».

Γύρισα το κεφάλι προς το μπλε Xsara και είδα τον αστυνόμο Τσόρο να μου χαμογελά δίπλα στο καπό.

Αυτό μου έλειπε. Να τα έχει τακιμιάσει ο μαλάκας ο Τσόρος με τον Ατσαλάκωτο. Μας έμεινε που μας έμεινε στα πόδια μετά την τελευταία υπόθεση, δε θ' άντεχα να τον είχαμε κατσικωμένο και στο σβέρκο.

«Αιτία θανάτου;» ρώτησα.

«Το θύμα έχει δεχτεί μία και μοναδική σφαίρα στο μέτωπο. Δεν υπάρχουν άλλα τραύματα εισόδου ούτε βρέθηκαν μώλωπες στο σώμα του. Με μια πρώτη ματιά η αιτία θανάτου οφείλεται σε εγκεφαλική βλάβη λόγω της διάτρησης του κρανίου, που σύμφωνα με τον ιατροδικαστή Λεμένο...»

Ο Ορέστης συνέχιζε να διαβάει μέσα από το μπλοκάκι του, ενώ εγώ σκεφτόμουν σε ποια καινούργια κύματα έπρεπε να ταξιδέψω. Αυτή τη φορά με διαφορετική θάρκα. Ο Ατσαλάκωτος εκτός γραφείου, ο Τσόρος οδηγός του, μέχρι και ο Ορέστης, για πρώτη φορά, κατέγραφε τα στοιχεία της έρευνας επιμελώς σε χαρτί. *Δε μου άρεσαν οι αλλαγές.*

Ξεκούμπωσα το πάνω κουμπί του κοντομάνικου πουκαμίσου μου, ξεκόλλησα το δεξί μου πόδι από τη λασπουριά και προχώρησα προς τη σορό. Απέφυγα να κοιτάξω τον Ατσαλάκωτο. Δε χρειαζόμουν την άδειά του για να κάνω τη δουλειά μου.

Ο Νεοκλής Παρίσης, ξαπλωμένος ανάσκελα στο χώμα, κοίταζε με τα ορθάνοιχτα πράσινα μάτια του τον μαύρο ουρανό, ενώ ο προβολέας του Εγκληματολογικού έδινε μια λευκή απόχρωση στο ήδη πελιδνό του κορμί. Πρόλαβα να δω ένα μυρμηγκι να σκαρφαλώνει στο μάγουλό του, πριν ο ιατροδικαστής παρακαλέσει τους άντρες του ΕΚΑΒ να τον σκεπάσουν και να τον βάλουν στο φορείο. Ο ιατροδικαστής έκανε να με πλησιάσει, όταν άκουσα μια φωνή πίσω μου να με προστάζει:

«Έλα μαζί μου». Δεν είχα προλάβει ν' αναγνωρίσω τον κάτοχό της, όταν είδα τον Ατσαλάκωτο να κατηφορίζει το λόφο μπροστά μου.

Η σορός είχε βρεθεί δίπλα σ' έναν κάδο, στην οδό Βαλσα-

μά, λίγα μέτρα κάτω από το κτίριο που φιλοξενούσε το κέντρο υποδοχής αστέγων, αλλά αν έκρινα από τη μεταξωτή γραβάτα και τα δερμάτινα παπούτσια του θύματος, ο Νεοκλής Παρίσης δεν ανήκε στην κατηγορία των ανθρώπων που δεν είχαν πού να κοιμηθούν.

Επιτόλαιη διαπίστωση. Το ήξερα, αλλά βασανιζόμουν να συνθέσω μια εικόνα του θύματος, έστω και βιαστικά. Ο Ατσαλάκωτος δε θα άρχιζε το κάπνισμα ένα ξημέρωμα Τρίτης για έναν κάποιον τυχαίο.

Βρέθηκα δίπλα στο υπηρεσιακό Xsara, με τον Τσόρο να ανοίγει την πίσω πόρτα για να μπει ο Ατσαλάκωτος. Κοντοστάθηκα. Ο Τσόρος με κοιτούσε. Το μαύρο του μουστάκι κάλυπτε όλο το πάνω χέιλος του.

«Μπες μέσα, αστυνόμε», είπε ο Ατσαλάκωτος, κι εγώ χωρίς δεύτερη σκέψη υπάκουσα. Κάθισα δίπλα του. Ο Ατσαλάκωτος έψαξε την εσωτερική τσέπη του μπλε σακακιού του και έβγαλε ένα πακέτο Marlboro κόκκινο, σκληρό. Το χέρι του έτρεμε.

«Κλείσε την πόρτα, Καπετάνο».

«Επιτρέπεται;» ρώτησα βγάζοντας την ταμπακιέρα με τα πουράκια μου. Δεν απάντησε. Δεν έκλεισα την πόρτα. *Μία στις δύο εντολές. Πενήντα τοις εκατό επιτυχία. Καλά ήμασταν.*

«Είσαι υπεύθυνος της υπόθεσης».

Αυτό δεν ήταν έκπληξη. Διοικητής της Ασφάλειας ήμουν.

«Το ήξερα το θύμα, Καπετάνο».

Είχα πέσει μέσα για το λόγο που ο Ατσαλάκωτος ξεκίνησε το κάπνισμα.

«Είναι από δω;» ρώτησα.

«Από τη Λίμνη Ευβοίας. Χαλκίδα μένει, αν κι εγώ τον ξέρω...» Κόμπιασε. «Τον γνώριζα από μικρό παιδί», είπε τελικά.

Δε θα ρωτούσα λεπτομέρειες. Δεν ήταν η στιγμή.

«Ό,τι χρειαστείς θα μου το ζητήσεις. Κονδύλια, προσωπικό, νυχτερινές βάρδιες, οχήματα, ακόμα και το λιμενικό να θελήσει θα σ' το φέρω στα πόδια σου».

Ο Ατσαλάκωτος είχε αρχίσει να φουντώνει. Οι φλέβες στο λαιμό του γέμιζαν αίμα. Έλυσε τη γραβάτα του και συνέχισε:

«Τους ίδιους τους βατραχανθρώπους θα σου φέρω». Φούντωσε. «Θέλω να βρούμε τον πούστη που το έκανε». Ο Ατσαλάκωτος τσαλάκωνε την εικόνα του στο πίσω κάθισμα ενός αυτοκινήτου εικοσαετίας κι εγώ ρουφούσα την τρίτη τζούρα από το πουράκι βανίλιας.

Αρκέστηκα σε ένα «Θα τον βρούμε, κύριε διευθυντά», και άκουσα το χαρτί του τσιγάρου του να καίγεται από μία ακόμα εισπνοή του.

«Σε εμπιστεύομαι, Καπετάνο».

Ο λάτρης των τύπων και του πρωτοκόλλου με προσφωνούσε για δεύτερη φορά με το επίθετό μου, χωρίς να αναφέρει την ιδιότητα του αστυνόμου.

«Και για να τελειώνουμε και μ' αυτό που έγινε πέρυσι με τον τύπο στη Δίωξη, γιατί ποτέ δε σ' έπιασα να σ' τα πω πρόσωπο με πρόσωπο. Αν και στην αρχή πίστεψα πως ήσουν μέσα στο κόλπο... Ξέχασέ το που σε παίδεψα. Το ξέρω, έκανα λάθος».

Η υπόθεση των ναρκωτικών από την Κάρυστο. Ένας μαλάκας που με είχε ξεγελάσει μέσα στα μάτια μου και τον είχα και επικεφαλής, ο ηλίθιος. Δεν μπορούσα να το ξεχάσω.

«Κύριε διευθυντά, σχετικά με την υπόθεση των ιχθυοτροφείων...»

«Τα είπαμε αυτά. Ούτε Ε.Δ.Ε. ούτε τίποτα. Τελείωσε αυτό. Βρες το αρχίδι που σκότωσε το Νεοκλή. Αυτό θέλω από σένα και πατσίσουμε». Άνοιξε την πόρτα και βγήκε έξω, αφήνοντας την εντύπωση πως του χρωστούσα.

Δε χρωστούσα σε κανέναν.

Ο Ατσαλάκωτος απομακρύνθηκε από το αμάξι λέγοντας στον Τσόρο πως θα περπατούσε μέχρι το σπίτι κι εγώ στον Τσόρο να περάσει μέσα.

Αλλαγή προσώπου, ίδια οδηγία.

Ο Τσόρος κάθισε στη θέση του οδηγού και έκλεισε την πόρτα.

«Πού πάμε, κύριε;» έκανε ν' αστειευτεί.

«Τι γίνεται εδώ;»

«Απ' ό,τι κατάλαβα, πυροβόλησαν έναν τύπο».

Έκλεισα την πόρτα χτυπώντας τη με δύναμη. Ένα κουνούπι είχε καταφέρει ήδη δυο τσιμπιές στο δεξί μου μπράτσο.

«Κόψε τις μαλακίες και λέγε. Ποιος τον ειδοποίησε; Τι δουλειά έχει ο Μητσάκης εκτός γραφείου;»

Ο Τσόρος γύρισε το κεφάλι του προς τα πίσω. Με κοίταξε βαθιά μέσα στα μάτια, χαρίζοντάς μου ένα ύπουλο χαμόγελο.

«Καπετάνο, Ατσαλάκωτο δεν τον φωνάζετε μεταξύ σας;»

Κόμπιασα. Το έπιασε.

«Μην κολλάς. Δε ρουφιανεύω εγώ στο Μητσάκη. Είναι περίεργος τύπος, μη φανταστείς πως μιλά και πολύ. Εμένα μου τηλεφώνησε νυχτιάτικα να περάσω να τον πάρω. Με έχει κάνει ανεπίσημα οδηγό του. Μη ρωτήσεις γιατί. Ξέρεις πως είναι περίεργος ο... Ατσαλάκωτος».

«Είσαι νέο πρόσωπο γι' αυτόν».

«Τι να σου πω... Ίσως. Ίσως επειδή ξαναγύρισα πρόσφατα στο τμήμα. Είναι κι αυτός δυο χρόνια εδώ, του φάνηκε πως ταίριαζε στον νέο αυτή η θέση. Να ξέρεις πως στο σπίτι κοιμάται με τον ασύρματο ανοιχτό. Άκουσε τις διαβιβάσεις για τη σορό, κι όταν έμαθε το όνομα με πήρε τηλέφωνο».

Άνοιξα την πόρτα και βγήκα έξω δίχως κουβέντα. Ο Τσόρος με παρατηρούσε μέσα από το αυτοκίνητο, ενώ η σειρήνα του ασθενοφόρου φώτιζε το πρόσωπό μου.

Ποιος, διάολε, ήταν αυτός ο Νεοκλής Παρίσης;

Ένα κουζινάκι λίγων τετραγωνικών μ' ένα μικρό ψυγείο κι έναν βρόμικο νεροχύτη ήταν ό,τι είχαμε στον τέταρτο όροφο του τμήματος στην Αρεθούσης, για να τρώμε κάνα τοστ και να ψήνουμε νερόβραστο καφέ. Ο φραπές με πείραζε, και παρότι καλοκαίρι έβαλα σ' ένα μπρίκι μια κουταλιά ελληνικού καφέ, έριξα μισό φλιτζάνι νερό και περίμενα να φουσκώσει. Ξημέρωνε. Δε χρειαζόσουν να ξέρεις το δελτίο καιρού για να καταλάβεις πως και σήμερα θα βράζαμε στην κατσαρόλα της Εύβοιας. Ξημέρωμα υγρασία, πρωί καύσωνας, μεσημέρι σούπα.

Τράβηξα το μπρίκι από το φλόγιστρο στην τρίτη φουσκάλα

και τον έχυσα σε μια κούπα που έγραφε *It's a nice day*. Με τα αγγλικά δεν τα πήγαινα καλά, αλλά δυο τρία βασικά τα ψιλοσκάμπαζα ώστε να καταλάβω πόσο «καλή» μέρα ήταν.

Η πράσινη αίθουσα –η αίθουσα των ανακρίσεων– ήταν το πρόχειρο κέντρο επιχειρήσεων. Πράσινοι τοίχοι, ξεφτισμένοι σοβάδες, μια λευκή λάμπα φθορίου κι ένας ξεθωριασμένος μαυροπίνακας, για να δένει με την ασχήμια των ανακρίσεων. Τα στόρια στο μοναδικό παράθυρο του δωματίου ήταν κατεβασμένα. Ο ανακρινόμενος δεν πρέπει να έχει αίσθηση του χώρου και του χρόνου, μας μάθαιναν στη σχολή, κι εγώ εφάρμοζα την ίδια μέθοδο πάνω μας. Λιγότερα ερεθίσματα, για να πετάει αλλού το μυαλό μας. Δεν ήξερα αν αυτή η ψευδαίσθηση απομόνωσης είχε αποτελέσματα, αλλά η αίσθηση μυσταγωγίας που δημιουργούσε η απουσία φυσικού φωτός τους ανάγκαζε να μου δίνουν σημασία.

Κάθισα στην κεφαλή του τραπεζιού και περίμενα. Στην τρίτη γουλιιά καφέ, είδα την ανθυπαστυνόμο Μαρκένα με τον Ορέστη. Αξιωματικός εκείνη στα είκοσι έξι, αυτός αρχιφύλακας μετά τα σαράντα, αταίριαστοι σε βαθμούς και παρουσία. Εκείνη σε μέγεθος μινιόν, με σκούρο μπλε τζιν και γκρι σακάκι με βάτες, εκείνος αγύμναστος, κορμί παρατημένο, με κοτλέ λινό κουστούμι και τραγιάσκα στο κεφάλι που τον έκανε να μοιάζει με ψαρά. Τον έβλεπα κι έσκαγα.

«Καλημέρα, αστυνόμε», χαιρέτησε η Μινιόν κι έβγαλε το σακάκι. Φορούσε λευκό φανελάκι με κόκκινη καρδιά για στάμπα.

Τη συμπαθούσα τη μικρή. Γούσταρα τον τσαμπουκά της και την επιλογή της να τα βάζει με ντόπιους –που σε κάθε λάθος τη φώναζαν Αθηναία– και παλιές καραβάνες του τμήματος που δεν μπορούσαν να αποδεχτούν πως η μικρή, λόγω βαθμού, μπορούσε να τους διατάζει.

Δεν πρόλαβα να χαιρετήσω, όταν ο τέταρτος της ομάδας άνοιξε την πόρτα με φόρα. Υπαστυνόμος Βαμβακάς. Δύσκολο ν' αφήσεις ασχολίαστα τα εφαρμοστά του φανελάκια και τα στενά του παντελόνια. Κοντά στα δύο μέτρα, ντόπιος, από χωριό της βόρειας Εύβοιας, μάγκας στα μπράτσα, νταής στα λόγια.

Και οι τέσσερις μας πίναμε καφέ, ενώ ο Ορέστης μασούσε παράλληλα μια τυρόπιτα.

Κάθισαν στο τραπέζι. Οι τρεις τους απέναντί μου.

«Έχουμε νέα υπόθεση», είπα μοιράζοντας τρεις φωτοτυπίες της ταυτότητας του Νεοκλή Παρίση.

«Ετών σαράντα έξι και, μ' ένα πρόχειρο ψάξιμο στο ίντερνετ, αρχιτέκτονας, ιδιοκτήτης της εταιρείας Αναπτυξιακή».

«Αιτία θανάτου;» ρώτησε η Μινιόν, πιάνοντας τα μαλλιά της σ' έναν κότσο που αποκάλυψε δυο μικρά, ασημένια, στρογγυλά σκουλαρίκια στ' αυτιά της.

«Με μια πρώτη ματιά φαίνεται πως οφείλεται σε πυροβολισμό εξ επαφής στο μέτωπο».

«Εκτέλεση», σχολίασε ο Βαμβακάς, συμπληρώνοντας: «Ψάχνουμε για επαγγελματία».

«Θα περιμένουμε τα αποτελέσματα των ιστολογικών και τοξικολογικών εξετάσεων για να είμαστε σίγουροι».

«Πίεσα τον ιατροδικαστή να κάνει γρήγορα», σχολίασε ο Ορέστης με ψίχουλα στο στόμα.

«Αυτή τη φορά δε χρειαζόταν». Σηκώθηκα όρθιος να εξηγήσω, πριν αρχίσουν οι ερωτήσεις. Πήγα στο παράθυρο.

«Όταν έφτασα στον τόπο του εγκλήματος, βρήκα εκεί τον Ατσαλάκωτο. Είχε φτάσει πριν από μένα στην περιοχή του Παλιού Γηροκομείου». Παρατήρησα το Βαμβακά να αναστατώνεται στην καρέκλα του. «Ξέρω. Είναι περίεργο πώς ξεμύτισε από το σπίτι του τέτοια ώρα».

«Ο Ατσαλάκωτος βγήκε εκτός γραφείου;» ρώτησε ο Βαμβακάς.

«Το θύμα φαίνεται πως είναι κάποιος γνωστός του», εξήγησα, και πρόλαβα να δω μια έκφραση δυσφορίας στο πρόσωπό του, προτού ξεκινήσω να ανακοινώνω τις οδηγίες προς όλους.

Ο Βαμβακάς θα έψαχνε στη γειτονιά του Παλιού Γηροκομείου για μάρτυρες, η Μινιόν θα επισκεπτόταν το ίδιο το Γηροκομείο, που τώρα στέγαζε το Κέντρο Αστέγων, κι εγώ με τον Ορέστη τη δύσκολη δουλειά: τον καταυλισμό των Ρομά.

«Είστε ελεύθεροι», είπα μόλις τελείωσα με τις οδηγίες. Βαμ-

βακάς και Μινιόν σηκώθηκαν να φύγουν. Ο Ορέστης έμεινε στη θέση του. Έφαγε την τελευταία μπουκιά τυρόπιτας, τσαλάκωσε το περιτύλιγμα και το άφησε στο τραπέζι. *Πεινούσα*. Πριν ανοίξουν την πόρτα, τους προειδοποίησα:

«Στις διαβιβάσεις σας, στους ασυρμάτους, να είστε τυπικοί. Δεν είμαστε μόνοι στις συχνότητες».

«Αφεντικό, έτσι θα πάμε;»

Οδηγούσα το γέρικο Golf μου στην Ορέστη Μακρή και ετοιμαζόμουν να στρίψω δεξιά μετά το πλυντήριο αυτοκινήτων, με προορισμό τον καταυλισμό των Ρομά.

«Θες να σταματήσουμε να τους πάρουμε γλυκά;» ρώτησα.

Δε γέλασε. Έδειχνε αγχωμένος.

«Μήπως έπρεπε να καλέσουμε ενισχύσεις; Μην είμαστε μόνοι...»

«Αντί για δύο μπάτσους, να σκάσουμε καμιά δεκαριά;» του είπα και μάζησα την τελευταία μπουκιά από το κουλούρι μου.

«Δε λέω αυτό, ρε αφεντικό. Απλά μην πάμε σαν το σκυλί στ' αμπέλι εκεί μέσα».

«Έχεις ξαναπάει στα Γύφτικα;»

«Όχι. Εσύ;»

Δεν απάντησα. Σε λίγο θα ήμασταν εκεί. Άναψα το πουράκι και προσπάθησα να ξεχάσω εκείνη τη φορά που είχα βρεθεί για τελευταία φορά στον καταυλισμό. Ο Ορέστης έπιασε την υπεκφυγή μου κι έκανε να ξαναρωτήσει. Φρέναρα απότομα και σταμάτησα πίσω από μια μάντρα μισό μέτρο ύψος. Είχαμε φτάσει. Εδώ, έξω από τα φυσικά σύνορα του κόσμου τους.

«Κατέβα», είπα και βγήκα πρώτος. Έκλεισα την πόρτα και πέρασα πάνω από τη μάντρα. Πέντε μέτρα πάνω στο χώμα, πριν βρεθώ σε μια παράταξη από τέσσερα «σπίτια» με βασικό δομικό υλικό τη λαμαρίνα και για χώρισμα μεταξύ τους μπουγάδες απλωμένων ρούχων.

«Κον σι καβά;»

«Κον αβιλό;»*

Δυο γριές με τσεμπέρια μίλαγαν φωναχτά μεταξύ τους κοιτώντας με, ενώ στα επόμενα δευτερόλεπτα ένας άντρας με μαύρη φόρμα, μαύρο φανελάκι και χρυσό σκουλαρίκι στο αυτί ήρθε και στάθηκε μπροστά από τις γριές.

«Ποιοι είστε εσείς;»

Δε μας ήξερε. Καλό αυτό.

Εγώ τους ήξερα. Μου τα είχε διηγηθεί ο αρχηγός τους, ο Δάδας, εκείνο το πρωινό που με βρήκε στο δρόμο. Ζέστη. Μύγες. Ο ήλιος με ξύπνησε.

Πρόσφυγες ήταν όλοι τους, από την Κωνσταντινούπολη. Ήρθαν το 1922 με την ανταλλαγή των πληθυσμών στους οικισμούς της Θράκης και της Μακεδονίας. Περί το '45 και το τέλος του πολέμου, τέσσερις οικογένειες της ομάδας των Καλπαζαία κατηφόρισαν προς τα νότια κι έκαναν την αρχή τους σ' αυτά τα χώματα της Εύβοιας. Πίσω από μια μάντρα με μεγαλύτερη ιστορία από της δικής μου οικογένειας.

«Θέλω να μιλήσω στο Δάδα», είπα στον άντρα με το σκουλαρίκι.

«Και ποιος είσαι συ;»

«Πες του Καπετάνος. Ξέρει».

Ο Ορέστης έφτιαξε το κασκέτο στο κεφάλι του, αποφεύγοντας να με κοιτάξει.

«Περιμένετε εδώ», είπε φτύνοντας στο χώμα, και με αργά βήματα χάθηκε πίσω από την μπουγάδα. Οι γριές συνέχιζαν να μας κοιτούν. Τώρα η μία κάπνιζε. Η άλλη μας έδειχνε με το πιγούνι πετώντας ανά δύο φράσεις τη λέξη γκατζέ.

Κι άδικο δεν είχε. Ξένοι ήμασταν γι' αυτούς, όπως κι αυτοί για μας.

Άναψα δεύτερο πουράκι, ρωτώντας τον Ορέστη αν ήθελε. Αρνήθηκε. Οι γριές είχαν γυρίσει πίσω στις δουλειές τους κι ο άντρας με τα μαύρα ρούχα μάς έδειχνε να προχωρήσουμε.

Περπατήσαμε στην άκρη του χωραφιού, παράλληλα με τη

* «Ποιος είναι αυτός;» – «Ποιος ήρθε;»

μάντρα, πίσω από μια δεύτερη συστάδα τσαντιριών. Πέντε παιδιά κάθονταν στο χώμα, σε κύκλο, παίζοντας με μια μπάλα του μπάσκετ. Φορούσαν χρωματιστά πουκάμισα ενηλίκων. Ένας σκύλος γάβγιζε σε δυο άντρες που διαπληκτιζόνταν πάνω από τις λαμαρίνες ενός κουφαριού αυτοκινήτου. Μια γυναίκα με φούξια φόρεμα και άσπρες ξεφτισμένες κάλτσες, ανεβασμένες μέχρι τη μέση του καλαμιού της, έστυβε σκυφτή ένα βρεγμένο σεντόνι. Από κάπου ακουγόταν ένας αμανές, ενώ ένα τσούρμο περιστέρια τσιμπολογούσαν την άκρη ενός σκισμένου τσουβαλιού με ζωοτροφή. Μύριζε καμένο. Σαν σίδερο που μόλις έχει τροχιστεί.

Ο άντρας που μας οδηγούσε σταμάτησε απότομα έξω από ένα λευκό τροχόσπιτο με σκασμένα λάστιχα. Ένας ευδιάκριτος λευκός ιστός αράχνης είχε σχηματιστεί γύρω από τη ζάντα.

Δεν περίμενα καμιά αναγγελία της επίσκεψής μας για να περάσουμε. Πάτησα πάνω σ' ένα χοντρό τούβλο που χρησίμευε για скаλοπάτι κι άνοιξα την πόρτα. Ο Ορέστης ακολούθησε. Στα δευτερόλεπτα που έκανα να συνηθίσω στο μισοσκόταδο της καμπίνας, άκουσα το Δάδα να λέει:

«Πάει καιρός, αλίτι-τσαβρό*».

Το σκαμμένο του πρόσωπο εμφανίστηκε κοντά μου. Μύριζε λιβάνι.

Ο Δάδας όρμησε πάνω μου και με γράπωσε από το γιακά του πουκαμίσου. Ο Ορέστης έκανε να πιάσει το όπλο του, αλλά το βλέμμα μου τον έκανε να διστάσει. Ο εξηντάχρονος Ρομά με τα πυκνά γένια και τα χαλασμένα δόντια ξεκούμπωσε βιαστικά τα πρώτα δύο κουμπιά του πουκαμίσου μου κι άναψε τον αναπτήρα του μπροστά στο στέρνο μου.

«Θεριό είσαι πάλι», αναφώνησε απελευθερώνοντάς με.

«Σ' το χρωστάω, Δάδα».

«Μη με πιλατεύεις. Έχεις ξεπληρώσει».

Ο Δάδας έκανε ένα βήμα πίσω στον στενό διάδρομο κι έσκυψε μπροστά από ένα κοντό ψυγείο. Φορούσε μαύρο πουκάμισο

* Αλητόπαιδο.

διπλωμένο μέχρι τους αγκώνες και φαρδύ γκρι παντελόνι. Στους πήχεις του ξεχωρίζαν κάτι γκρι μουτζούρες. *Τατουάζ, φθαρμένα από το χρόνο.*

«Θέλετε τσάι;»

Αρνήθηκα ευγενικά, ενώ ξεκίνησα να κουμπώνομαι. Ο Δάδας έβγαλε ένα εμφιαλωμένο μπουκαλάκι νερό και το άδειασε σ' ένα κατσαρόλι. *Ο Ορέστης ακόμα δεν είχε βγάλει κουβέντα.*

«Από δω ο συνάδελφός μου», είπα όσο ο Ρομ προσπαθούσε ν' ανάψει το μάτι σε μια κουζίνα υγραερίου.

Ο Ορέστης έκανε να δώσει το χέρι του, αλλά ο Δάδας πάλευε να βράσει το νερό. Μύριζε υγραέριο. Μια μικρή φλόγα κάτω από την κατσαρόλα.

«Το αερικό σου είναι ανήσυχο, Ορέστη. Πρώτη φορά στα σπίτια μας;»

Ο Ορέστης δίστασε. Έφτιαξε πρώτα το σακάκι στους ώμους του και απάντησε κοιτώντας τις μπλε φλόγες που ξέφευγαν από το κουζινικό.

«Δεν έτυχε να περάσω ξανά».

«Η τύχη είναι περίεργο πράγμα, φίλε μου», σχολίασε ο Δάδας και τον πλησίασε. «Τυχαίνει τις πιο πολλές φορές στους δειλούς να έχουν τα φώτα».

«Θέλουμε τη βοήθειά σου», πετάχτηκα, πριν ο Ορέστης επεξεργαστεί την πρόταση του Δάδα και μπλέξουμε.

Ο Δάδας χαμογέλασε.

«Χτες το βράδυ, κατά τις τρεις με τέσσερις η ώρα, στην απέναντι πλευρά του δρόμου, στο λόφο του Παλιού Γηροκομείου, πυροβολήθηκε ένας άντρας κοντά στα σαράντα».

«Είναι δικός μας;» *Ο Δάδας ήταν ο αρχηγός της φυλής του. Αν ήταν Ρομ, θα το γνώριζε από τους πρώτους.*

«Όχι. Νεοκλής Παρίσης ονομάζεται», απάντησα σοβαρά, αρχίζοντας να εκνευρίζομαι για το διαχωρισμό του θανάτου σε μου και σας.

«Πού να ξέρω τι ορίζει η μοίρα για τον καθένα εκτός μάντρας, ρε Καπετάνο;»

«Τριγυρνάτε όλη μέρα κι όλη νύχτα στην περιοχή. Κάποιος μπορεί να είδε ή να άκουσε κάτι. Στα λημέρια σας ήταν».

«Θα ρωτήσω τα παιδιά μας και κάθε τσαντίρι. Αυτά που θα μάθω θα σ' τα πω».

«Δάδα, είναι σημαντική για μας αυτή η υπόθεση».

«Μεριπέ», μονολόγησε. «Ναστί ασαϊόμιτς αντό μο αγιάτο»*.

Δεν κατάλαβα τι εννοούσε. Το νερό είχε αρχίσει να βράζει. Ξεχειλίζει από την κατσαρόλα τσιτσιρίζοντας στις φλόγες γύρω της.

«Όλη η ζωή μέσα σε μαύρα ρούχα, Καπετάνο».

Και τώρα τα φορούν οι συγγενείς του Παρίση.

Με κοίταξε μέσα στα μάτια. Οι κόρες των ματιών του μαύρες. «Κατάρα να ντύνεσαι με πόνο». Έφερε το χέρι του πίσω από τον αυχένα μου, μου χάιδεψε τα μαλλιά.

«Το πρόσωπό σου, μπαλαμέ. Μου έφερεις τη θάλασσα στην πληγή και μ' έτσουξε το αλάτι».

Δεν έκανα πίσω. Του χρωστούσα.

«Ο κχαμ ικλιλό», είπα, και κάπου μου φάνηκε πως το βλέμμα του υγράνθηκε.

«Ο κχαμ ικλιλό...;» ρώτησε ο Ορέστης μόλις έκλεισε την πόρτα του αυτοκινήτου.

«Ο ήλιος βγήκε», εξήγησα κι έβγαλα ένα πουράκι από την ταμπακιέρα μου. Δεν έβαλα μπρος το αμάξι. Ο Ορέστης με κοίταξε περιμένοντας να ξηγηθώ. *Θα το έκανα.*

Ο Ορέστης ήταν από τους ελάχιστους φίλους που είχα. Άντρας ντόμπρος, παλιάς κοπής. Αυτός έσωζε την πλάτη μου από τα μαχαϊρώματα των παλιών στο τμήμα κι εγώ προστάτευα τη δική του από τις μοντερνιές του Ατσαλάκωτου.

«Αφεντικό, δε θα γλιτώσεις έτσι εύκολα».

«Δε θα σ' έπαιρνα μαζί μου αν ήθελα να τη σκαπουλάρω».

Αυτή ήταν η μισή αλήθεια. Η άλλη μισή ήταν πως η γνωριμία

* «Θάνατος». – «Δεν μπόρεσα να γελάσω καθόλου στη ζωή μου».

του με το Δάδα θα του φαινόταν χρήσιμη. Ένα σωσίβιο, αν ποτέ χρειαζόταν να κολυμπήσει στη θάλασσά τους.

Ο Ορέστης με κοίταζε με ανυπομονησία. Ένα σπουργίτι κάθισε στον υαλοκαθαριστήρα, σαν να περίμενε κι εκείνο να μάθει το παρελθόν μου.

Είχε φτάσει η ώρα να μοιραστώ την ιστορία της γριάς μάγισσας.